

(català)

La tecnologia i la tradició es vinculen a MX Espai 1010

Per BErreaCUandoPUedas

La galeria MX Espai 1010, situada entre la plaça San Jaume i Via Laietana, ens ofereix un panorama de l'art contemporani amb poca visibilitat en la Barcelona actual. Fundada en 1998 per Marga Ximenez i codirigida des de l'any 2000 per Nora Ancarola, es defineixen per la interdisciplinarietat i l'eclecticisme, prioritzant les idees sobre la viabilitat comercial. El que al principi s'anomenava MX Espai (sigles de Marga Ximenez), amb la incorporació de Nora Ancarola va passar a dir-se MX Espai 1010, (sistema binari i nombres romans) com reflex del nou caràcter que adquiriria la galeria. La seva línia està en connexió amb les seves obres com artistes, amalgamant així tecnologia i tradició.

Els seus objectius com plataforma de difusió i investigació, els quals prenen forma en cinc cicles al llarg de l'any, abasten des de la projecció de joves creadors a visions desconegudes d'artistes ja establerts. Interessades en l'edició de llibres d'artista, on s'entremesclen poesia i obra visual, col·laboren a més en nombrosos projectes externs a nivell tant nacional com internacional. Un espai curiós de MX Espai 1010 és *La Cuina de l'Àngel*, on s'exposen permanentment obres de petit format, quelcom que els interessa especialment tant a nivell conceptual, com pel que implica en la creació d'un nou sector: el del petit col·leccionista o soci col·laborador.

Que moment sorgeix la idea de muntar la galeria?

Marga Ximenez (M. X.) En aquest edifici duc vivint molts anys i aquest pis l'utilitzava com magatzem de la meua obra però no ho tenia tot ocupat. Jo com artista, procedeix del món del tapís, i se'm va ocórrer que per què no crear aquí un espai de tèxtil contemporani que no existia a Barcelona. Gairebé immediatament conec a Nora, que ràpidament s'incorpora al projecte i amb ella es transforma en un espai d'art contemporani, obert a qualsevol altra disciplina. El que al principi va ser la primera convocatòria d'art tèxtil, s'obre al que ha anat sent la galeria.

Nora Ancarola (N. A.) Aquest origen està en relació amb el fet que l'art tèxtil a Catalunya va ser molt important en els anys 70, per la importància del tema fabril, un lloc en el qual es va fer tota una revisió d'aquest art. A la fi dels '70 i '80 hi ha artistes com Marga que transcendeixen el tèxtil i la tapisseria, i s'incorporen al món de l'escultura. És a dir, ja no hi ha art tèxtil i escultura per separat. En els anys 80, tota aquesta gent que d'alguna manera estava fent, per dir-lo amb més precisió, art conceptual amb materials tèxtils, desapareix. Crec que la intenció de Marga a l'obrir la galeria va ser recollir un tot aquest món que havia desaparegut.

Llavors, en el moment en el qual us ajunteu apareix una nova línia d'actuació per a la galeria...

N. A. Quan jo entro, com pintora i videoartista, m'interessa tota la problemàtica de l'art conceptual que utilitza materials innobles. D'alguna manera la galeria es va configurant a poc a poc en un espai que intenta treballar des de "tecnologies molt més actuals", però també ens interessa recuperar a artistes que tenen una mica d'artesanal com Pere Noguera. Gent que fa, per dir-lo d'alguna manera,

art conceptual. Però que guarden relació amb la tradició, no conceptualment, però sí quant a la forma. Això és una mica el que queda com línia de la galeria.

M. X. I de fet una de les primeres exposicions que fem juntes, és *Dobles pells* (2001) on participen diversos artistes que no provenien del món del tèxtil però estaven treballant amb aquests materials, com Guillem Balmes, Begoña Montalbán, Yukimaro o Pere Noguera. Fusió entre tecnologia i tradició, més que artesanía, diria tradició.

N. A. La idea era fusionar aquestes dues coses perquè era el que ens unia a nosaltres com artistes i així varem escollir la línia per a l'espai. La galeria respon al que nosaltres som. La diferència que hi ha en un espai i altre creat per artistes és que els artistes li imprimim el nostre caràcter, com passa amb la Xina, La Interior Bodega o TPK.

Com seria el perfil de l'artista en connexió amb la identitat de la galeria?

N. A. Els artistes amb els quals treballem són de molt diverses procedències i de generacions molt distintes, artistes joves que ens semblen interessants i que treballen en la nostra línia. Això mostra que es pot conviure i confluïr perfectament, no té perquè ser alguna cosa absolutament separada.

M. X. En *La cuina de l'Angel* convidem a artistes que han treballat amb nosaltres i que aquí no són coneguts, als quals per diferents qüestions no els podem oferir una exposició completa en la galeria, els brindem una "mini" exposició, amb obres de petit format, en *La Cuina*.

N. A. Actualment l'artista no paga, però això solament ho podem fer mentre tinguem una part coberta amb subvencions. Ens estem plantejant noves opcions de MX Espai 1010 per si això falla. Una d'elles seria ampliar el nombre de socis col·laboradors.

M. X. Una altra, l'auto-soci expositor que consisteix que l'artista pagui una petita quota i sap que en uns anys té una exposició assegurada. És realment una ajuda, la quota no va ha pagar tots les despeses que significa obrir aquest espai, però serveix per a solucionar el material del catàleg o del tríptic.

N. A. Però aquesta opció no és la que més ens agrada, és una manera que pot funcionar i funciona en altres llocs, però nosaltres originàriament varem pensar que el que hauria de pagar l'exposició és la venda de l'obra, la seva promoció. Tot i així, en alguns casos, han estat els propis artistes els quals ens han proposat pagar una petita quota com ajuda.

Per quina raó us interessa tant el petit format?

M. X. El Petit Format, del que generem una exposició a l'any, és la idea generadora de l'espai. El fet que sigui petit és que volíem realitzar una exposició a nivell internacional per a poder reunir a artistes de tot el món i la major quantitat possible. Això d'una banda. Però per un altre, obligues a l'artista a comprimir. Un poc com la poesia que diu molt en quatre línies. És aquesta idea de la compressió: exposar una idea en el mínim.

N. A. Quan un artista treballa en petit format i és interessant conceptualment, concentra. Si no ho és, fa una cosa absolutament formal. Això és molt evident. En aquesta exposició, que es porta a terme cada any, nosaltres som el comitè seleccionador i alguna vegada algun artista que hagi participat anteriorment. El que sí normalment hi ha, especialment en les últimes convocatòries, és una persona que fa una proposta textual com Barbara Verzini o Lola Donaire. És a dir, una primera proposta conceptual, amb un petit text i a partir d'aquest fem un extracte a partir del com la gent treballa.

I aquest tipus de format no té a veure també amb una sortida comercial a les obres? Està en relació amb un cert tipus de col·leccionisme?

N. A. El petit format ens permetia tenir unes obres de baix cost i la gent que nosaltres podríem contactar era gent del nostre àmbit, no grans empresaris. Gent que tingui un nivell adquisitiu molt menor i que pugui dur-se una obra. A més tenim socis que no paguen per a mantenir la galeria, sinó que van pagant una quota i al final de l'any es duen una peça de petit format. És com "comprar a terminis".

M. X. D'aquesta forma generem un petit col·leccionista, que en realitat té suficient sensibilitat per a ser col·leccionista però no tants mitjans. És una manera de fomentar un col·leccionisme més assequible a la gent, i ampliar les possibilitats de vendre l'obra de l'artista. Generar un altre tipus de mercat alternatiu. Quan varem començar a donar a conèixer la idea del soci-comprador-col·leccionista a quotes, la reacció de la gent era de gran acceptació. És una manera que l'art flueixi i trobi camins per a donar de menjar al món artístic. Està massa establert un tipus de col·leccionista-comprador més adinerat i les obres de gran format.

N. A. Normalment portem un tipus d'art que ningú va a comprar per a posar-lo en el seu saló. Per això, a nivell de receptor la galeria està més dirigida a altre tipus de col·leccionisme. En les sales de gran format exposem obres que van més dirigides a museus que no pas a col·leccionistes.

Quin seria la recepció a nivell de públic o quin tipus d'assistència genera la galeria?

N. A. A les inauguracions ve molta gent de diferents àmbits, gent molt jove, estudiants, artistes, gent del món de la literatura o crítics coneguts. El problema és que és bastant difícil aconseguir articles en la premsa que arribin a un públic molt major. Però això és comú tant per a nosaltres com per a altres espais que també treballen com nosaltres, espais d'art contemporani que no són galeries en sentit comercial del terme. Hem arribat a qui podíem, però el públic que tenim és fidel.

Al marge del petit format, quines serien les vostres línies d'actuació?

N. A. Hem configurat la galeria en cinc cicles. A part del petit format; tenim el que nosaltres anomenem *extensions del Art Mínim*, artistes que havien participat en l'art mínim però que feien exposicions de gran format; després, el cicle els *Novíssims*, gent molt jove que no ha fet cap exposició encara, que ens interessa i que fa aquí la seva primera exposició. Altra línia és *Llindars*, el desconegut dels coneguts, que ens interessa molt. Obres al marge, amagades o abandonades d'artistes coneguts, com Aurelia Muñoz, Carles Pujol o actualment Pere Noguera.

M. X. O un projecte que un artista va deixar aparcat i nosaltres ho recuperem. Tractem de trobar allò singular de l'artista conegut perquè ho exposi aquí.

N. A. També era una manera que un artista molt conegut vingués a aquest espai...

Com estratègia publicitària?

M. X. Convidar a un artista molt conegut i aconseguir que treballi en la línia de la nostra galeria era un repte. Fins i tot varem aconseguir que Carles Pujol creés una obra especial per a aquest espai, reprenent un projecte que no ho havia dut a terme en el seu moment.

N. A. I finalment, *Videopak*, un cicle que es fa al novembre una vegada a l'any. En aquest moment que la gent del videoart prové de llocs molt variats, varem

intentar descobrir una mica les diferències, el “producte-videoart”, com dividir-lo i explicar-lo millor. És a dir, la gent que ve per exemple de la pintura i fa vídeo té unes característiques, la gent del so té altres i la qual ve del documental a nivell de llenguatge altres absolutament diferents. En la primera convocatòria subdividim *videopack* en quatre línies de treball: *poètiques pictòriques* amb gent del món de la pintura; *poètiques polítiques*, del documental; *la imatge del so*, del món del so; i finalment *performàtiques*, vídeos que en principi van començar sent documentals d’una performance però que després es van transformar en vídeos específics. A partir d’aquí cada any anem presentant a artistes intentant treballar en cadascuna d’aquestes línies. Per exemple aquest any al novembre anem a presentar a Vicens Vacca que ve del món del so. Sempre treballem amb videoinstalacions.

Quantes edicions duu de *Videopack*?

N. A. Aquesta va a ser la quarta edició. En la segona, varem treballar amb performàtiques. Quan estàvem plantejant la línia de la tercera, poètiques polítiques, em vaig posar en contacte amb Dora García. Em va comentar que havia fet un treball a Girona, en la Nau Còclea, amb Clara Garí i diversos artistes, que li interessaria exposar a Barcelona. Així doncs, es va decidir ajuntar-lo amb *HoritzòTV* a La Capella en el mes de gener/febrer, i nosaltres a la galeria varem fer una videoinstalació amb tot aquest material editat per Dora. I col·laboreu en altres propostes a nivell extern, tant nacionals com internacionals?

M. X Sí. A nivell internacional, la major part de les vegades amb invitacions que fem a artistes que ens interessin i els convidem a exposar aquí. I en alguns casos, intercanvis.

N. A. Per exemple, l’intercanvi que hem fet amb un festival de vídeo de Belgrad, al que duem obres de *videopack*. O amb l’exposició *Adaptacions Urbanes* de Buenos Aires, de la qual varem portar part i la seguirem portant en cicles. Posteriorment farem un amb Montreal.

N. A. Ens interessa bastant participar en coses més col·lectives, no quedar-nos en la galeria singular. Coses com *HoritzóTV* o *Visions de Futur* amb Martí Peran, on van participar diversos espais. Ho vaig comisariar jo mateixa i estaven Marga Ximenez, Magdalena Durán, Lola Donaire i Itziar González actuant com galerista, crítica d’art i arquitecta respectivament. Aquestes generaven una obra amb l’espai des d’un no-ser artista.

N. A. També participem en presentacions de llibres en Cafè Central, amb la Institució de les Lletres Catalans, on vam fer una exposició de David Rosenthal o amb la revista *Caminada*. També en *New Art*, en el *Loop*, encara que cada vegada més en el *OffLoop*, en la *Primavera Fotogràfica...* Hi ha una idea de treballar en les fires però no és l’objectiu primer. També realitzem intercanvis amb 4, Barbier de Nimes, TPK, la Xina o InteriorBodega. Actualment treballem amb Ca La Dona en *FEM ART’ 07*.

La participació amb aquest col·lectiu, té alguna cosa que veure amb una certa preocupació o interès pel tema del gènere?

N. A. Amb la mostra de Ca La Dona, va succeir que buscaven un espai per a exposar i a nosaltres ens semblava que havia artistes interessants, i per això participem en el projecte. Estem sensibilitzades amb el tema, això no vol dir que sigui un espai de dones o que solament exposem dones. Entre altres coses ens vam adonar que en les galeries d’art contemporani segueixen exposant, d’una manera proporcionalment major, més homes que dones. Això

no vol dir que les coses no estiguin canviant, però encara segueixen passant coses en aquest sentit. Un tipus de preocupació sí que la tenim però de manera molt naturalitzada. Cal tenir-lo en compte perquè encara es té la idea que quan hi ha tres dones treballant juntes és un espai feminista. Però també hem de tenir en compte que quan es parla de tècniques tradicionals i de tècniques molt noves, les dones estem molt presents. Hi ha altres disciplines on l'home té un lloc molt pesat, simplement per tradició. Quan a partir dels '70 apareixen noves disciplines que no tenen tradició, les dones aprofiten aquests espais. Moltes d'elles treballen amb materials innobles, en la línia de la galeria, i això fa que exposem a moltes dones. Sentim que tenim un llenguatge per descobrir i per generar, sense una tradició ja tan tancada.

En quin altres projectes, al marge dels cinc cicles, us trobeu implicades?

M. X. Ens trobem vinculades al tema de les edicions, varem editar llibres d'artista amb la col·laboració entre un poeta i un artista. Cada llibre és original i està fet a mà, en relació amb la nostra línia artesanal.

N. A. Les edicions són de cinquanta exemplars i ja hem fet bastants com *Minerva* o *Confabulacions*, en col·laboració amb Antoni Clapés i Carlos Vitale respectivament. També hem col·laborat amb la poeta catalana Montserrat Abellò i amb Neus Aguado. En preparació tenim altres amb Carmen Riera, Carles Hac Mor i Ester Xargay i l'artista basc Erramun Landa, amb gravats relacionats amb la mort del Puig Antich.

M. X. Amb el temps hem inclòs en les edicions vídeos amb les imatges de l'artista i la veu del propi poeta llegint les seves poesies. I a partir del pròxim llibre anem a adjuntar la traducció a l'anglès perquè és possible que participem en la Fira de Frankfurt amb aquestes edicions. Des del 2006 varem realitzar a més, una vegada al mes, el cicle *Poesia en la Galeria*, on es fa una lectura de poemes pels propis escriptors.

M. X. Que pretenem anar vehiculant-lo amb un possible cicle de sessions de cinema en la galeria, on projectaríem diferents pel·lícules d'autors com Tarkovski. Però és un projecte de futur. També oferim música experimental en directe en la galeria. Hem treballat bastant amb Jordi Casadevall, que treballa amb un conjunt d'escultures sonores creades per Bernard i François Baschet.